

Ὁ πεφωτισμένος καὶ κατ' ἐπίγνωσιν ζηλωτῆς

*«Δούλον Κυρίου οὐ δεῖ μάχεσθαι,
ἀλλ' ἥπιον εἶναι πρὸς πάντας»
(Β' Τιμοθ. β' 24)*

*† Σεβασμιωτάτου Μητροπολίτου
Ἰωραποῦ καὶ Φυλῆς κ. Κυπριανοῦ*

ΟΙ **ΕΥΣΕΒΕΙΣ** λαϊκοὶ ἐν Χριστῷ ἀδελφοί μας ὀφείλουν νὰ δίδουν ἰδιαίτερη προσοχὴ στὸ θέμα τοῦ ζήλου.

Ὁ ἄνθρωπος, ὁ ὁποῖος δὲν διακατέχεται ἀπὸ τὸν γνήσιο ἐν Χριστῷ ζῆλο, λέγουν οἱ Ἅγιοι Πατέρες,
«οὐδέποτε φθάνει τὴν εἰρήνην τῆς διανοίας», ἐφ' ὅσον λησμονεῖ, ὅτι *«ἀρχὴ σοφίας Θεοῦ ἐπιείκεια καὶ πραότης»*.
(Αββᾶ Ἰσαὰκ Σύρου)

Εἶναι πραγματικὴ εὐλογία νὰ εὕρης ἄνθρωπο, ὁ ὁποῖος νὰ φλέγεται ἀπὸ τὴν λαχάρα γιὰ τὴν δόξα τοῦ Κυρίου μας καὶ τὴν τήρησι τοῦ ἁγίου Νόμου Του· εἶναι ὅμως πολὺ ἀποκαρδιωτικὸ τὸ ὅτι, καὶ ἂν εὐρεθῆ τελικῶς μία τέτοια εὐλογημένη ψυχὴ, κινδυνεύει νὰ ἀλωθῆ ἐκ δεξιῶν, ἀπὸ τὸν πονηρό, μὲ τὸν ἀδιάκριτο καὶ *«οὐ κατ' ἐπίγνωσιν»* ζῆλο τῆς.

* * *

Ὁ Ἅγιος Νεκτᾶριος τῆς Αἰγίνης μᾶς δίδει σὲ ὀλίγες γραμμὲς τὴν εἰκόνα τοῦ γνησίου ἐν Χριστῷ ζηλωτοῦ:

«Ὁ κατ' ἐπίγνωσιν ζηλωτῆς, ὀρμώμενος ἐξ ἀγάπης

πρὸς τὸν Θεὸν καὶ τὸν πλησίον, ποιεῖ πάντα μετ' ἀγάπης καὶ αὐταπαρνήσεως· οὐδὲν πράττει τὸ δυνάμενον νὰ φέρῃ θλίψιν τῷ πλησίον αὐτοῦ· ὁ ζῆλος αὐτοῦ εἶναι πεφωτισμένος καὶ κατ' ἐπίγνωσιν καὶ οὐδὲν ἐξωθεῖ αὐτὸν εἰς παρεκτροπὴν».

Ὁ εὐλογημένος ἐν Χριστῷ ζηλωτὴς εἶναι ὁ τύπος τοῦ ἀληθοῦς Χριστιανοῦ, τοῦ ὁποίου τὰ κύρια χαρακτηριστικὰ εἶναι ἡ θερμὴ ἀγάπη πρὸς τὸν Θεὸ καὶ τὸν πλησίον, ἡ πραότης, ἡ ἀνεξιθρησκεία, ἡ ἀνεξικακία καὶ γενικῶς ὅλοι οἱ καρποὶ τοῦ ἐνοικοῦντος στὴν καρδιά του Ἁγίου Πνεύματος.

Ὁ πεφωτισμένος καὶ κατ' ἐπίγνωσιν ζηλωτὴς εἶναι εὐεργετικὸς καὶ εὐγενὴς πρὸς ὅλους, δὲν ἐκτρέπεται, δὲν πληγώνει τὸν ἀδελφὸ του, χαίρει στὴν πρόοδο τοῦ ἄλλου καὶ λυπεῖται στὶς δυστυχίες του, φλέγεται ἀπὸ τὸν πόθο νὰ διαδίδεται ὁ θεῖος λόγος, νὰ στερεώνεται ἡ Πίστις, νὰ χριστοποιῆται ὁ κόσμος, νὰ ἐξορκίζεται ὁ δαίμων.

Ὁ γνήσιος ἐν Χριστῷ ζῆλος τοῦ ἀληθινοῦ πιστοῦ χαρίζει μία καρδιά πύρινη, ἀλλὰ καὶ συμπαθῆ, ἡ ὁποία γνωρίζει, ὅτι ἡ ἀλήθεια χωρισμένη ἀπὸ τὴν ἀγάπη ὄχι μόνο δὲν ὠφελεῖ, ἀλλὰ κρημνίζει παταγωδῶς καὶ κατακερματίζει τὴν ἐνότητα τοῦ Θεανθρωπίνου Σώματος.

* * *

Ἀντιθέτως· ὁ δυστυχὴς ἐκεῖνος Χριστιανὸς ποὺ διαπνέεται ἀπὸ ζῆλο χωρὶς ἐπίγνωσι εἶναι *«ἄνθρωπος ὀλέθριος»*.

Ἴσως δὲν ὑπάρχει περισσότερο δυστυχισμένος ἄνθρωπος ἀπὸ τὸν μὴ κατ' ἐπίγνωσιν ζηλωτὴ τοῦ Θεοῦ Νόμου, διότι, ἐνῶ νομίζει ὅτι ἐργάζεται γιὰ τὴν δόξα τοῦ Θεοῦ καὶ ἔχει ἡσυχὴ τὴν συνειδησί του, στὴν πραγματικότητα ἀνατρέπει πλήρως τὸ Εὐαγγέλιο τῆς Χάριτος καὶ τῆς Ἀγάπης.

Ἄς ἰδοῦμε πῶς οἱ Ἅγιοι τῆς Ὁρθοδοξίας μας βλέπουν τὸν μὴ κατ' ἐπίγνωσιν ζηλωτὴν:

- ὁ ζῆλος του εἶναι *«πῦρ διαφθεῖρον, πῦρ καταναλίσκον»*
- *«ἡ καταστροφὴ προπορεύεται αὐτοῦ καὶ ἡ ἐρήμωσις ἔπεται αὐτῷ»*
- *«εὐχεται τῷ Θεῷ νὰ ρίψῃ*

πῦρ ἐξ οὐρανοῦ καὶ νὰ κατακαύσῃ πάντας τοὺς μὴ δεχομένους τὰ ἀρχὰς καὶ πεποιθήσεις αὐτοῦ» • τὸν «χαρακτηρίζει μίσος πρὸς τοὺς ἕτεροθρήσκους ἢ ἕτεροδόξους, ὁ φθόνος καὶ ὁ ἐπίμονος θυμός, ἡ ἔμπαθῆς ἀντίστασις πρὸς τὸ ἀληθὲς πνεῦμα τοῦ θείου νόμου, ἡ παράλογος ἐπιμονὴ ἐν τῇ ὑπερασπίσει τῶν ἰδίων φρονημάτων, ὁ παράφορος ζήλος πρὸς κατίσχυσιν ἐν πᾶσιν, ἡ φιλοδοξία, ἡ φιλονικία, ἡ ἔρις καὶ τὸ φιλοτάραχον. (Ἁγίου Νεκταρίου)

Ἡ Ὁρθόδοξος πνευματικότης θεωροῦσε πάντοτε ἀναγκαία τὴν χειραγώγησι τοῦ ζήλου ἀπὸ τὴν ἀγάπη, γιὰ νὰ μὴν ἐκτραπῆ:

«Καλὸν ὁ ζήλος τῆς εὐσεβείας, ἀλλ' ἀγάπη συγκεκραμένος.» (Ἁγίου Ἰωάννου Δαμασκηνοῦ)

Ἡ θαυμασία ἐπιστολὴ τοῦ Ἁγίου Διονυσίου τοῦ Ἀρεοπαγίτου πρὸς τὸν Μοναχὸν Δημόφιλον, ὅπου ἀναπτύσσεται θεόπνευστα τὸ ζήτημα τῶν ἀκροτήτων τοῦ ἀδιακρίτου ζήλου, μαρτυρεῖ, ὅτι εἶναι παλαιὸς αὐτὸς ὁ πειρασμὸς τῶν εὐσεβῶν.

Ἄλλ' ὅμως, οἱ γνήσιοι ζηλωταὶ τῆς Πατρῴας Εὐσεβείας ἄς ἀνθίστανται στὸν δαίμονα τοῦ ἀκρίτου ζήλου, ἐνθυμούμενοι τὶς Πατερικὲς Ὑποθῆκες:

«Δὲν θὰ ἐπιδοκιμάσωμε τὶς παραφορὲς σου ποὺ εἶναι ξένες πρὸς τὸν γνήσιο ζήλο ("τὰς ἀζηλώτους ὁρμάς"), ἔστω καὶ ἂν ἐπικαλεσθῆς χιλιάδες φορὲς τὸν Φινεὲς καὶ τὸν Ἡλία.» (Ἁγίου Διονυσίου Ἀρεοπαγίτου)

Ἐπίσης ἄς ἐνθυμούμεθα, ὅτι ὁ Σωτήρας μας, διὰ τοῦ Ἁγίου Ἀποστόλου Παύλου, μᾶς

«διδάσκει νὰ παιδαγωγοῦμε μὲ πραότητα αὐτοὺς ποὺ ἀντικρούουν τὴν διδασκαλίαν τοῦ Θεοῦ» «διδάσκεσθαι γάρ, οὐ τιμωρεῖσθαι χρὴ τοὺς ἀγνοοῦντας, ὥσπερ καὶ τυφλοὺς οὐ κολάζομεν, ἀλλὰ καὶ χειραγωγοῦμεν.» (τοῦ Αὐτοῦ)

Ποτὲ νὰ μὴ λησμονοῦν οἱ εὐσεβεῖς, ὅτι τὸ κριτήριον τῆς γνησιότητος τῆς ἀγάπης μας δὲν εἶναι ὁ ἀδιάκριτος ζήλος, ἀλλὰ ἡ ἀναίρεσις ὄλων τῶν παθῶν μας:

«Αγώνισαι ἀγαπήσαι πάντα ἄνθρωπον ἐξ ἴσου, καὶ ἀπελαύνεις συλλήβδην πάντα τὰ πάθη σου».

(Ὁσίου Θαλασσίου)

Ὁ ζήλος μας γιὰ τὴν εὐσέβεια, ὅπως καὶ κάθε ἄλλη ἄσκησις, εἶναι ἀμφιβόλου καθαρότητος καὶ γνησιότητος ἂν δὲν προκαλῆ στὴν καρδιὰ ἀγάπη καὶ ταπείνωσι:

«Πᾶσα γὰρ σπουδὴ καὶ πᾶσα ἄσκησις μετὰ καμάτων πολλῶν ἢ μὴ καταντῶσα εἰς τὴν ἀγάπην ἐν συνετριμμένῳ τῷ πνεύματι, ματαία ἐστὶ καὶ εἰς οὐδὲν καταλήγουσα χρήσιμον». (Ὁσίου Συμεῶν Νέου Θεολόγου)

* * *

Ἄς προσευχώμεθα στὸν Πανάγιο Πνεῦμα, νὰ μᾶς ἀξιῶσῃ τοῦ εὐλογημένου καὶ ἀγίου κατ' ἐπίγνωσιν ζήλου, γιὰ νὰ εἴμεθα ἀληθεῖς οἰκοδόμοι τοῦ Σώματος τοῦ Χριστοῦ· τότε θὰ ἀγωνιζώμεθα καὶ θὰ προσευχώμεθα ὄχι νὰ ριφθῆ πῦρ ἐξ οὐρανοῦ γιὰ νὰ κατακαύσῃ ὅλους ἐκείνους, οἱ ὅποιοι δὲν δέχονται τὶς ἀρχές καὶ πεποιθήσεις μας, ἀλλὰ γιὰ νὰ ἔλθῃ ὁ Θεῖος Παράκλητος καὶ νὰ μᾶς ἐνώσῃ ὅλους ἐν τῇ Ἀγάπῃ Του καὶ ἐν τῇ Ἀληθείᾳ Του.

Λοιπόν· *«Καλὸν ὁ ζήλος τῆς εὐσεβείας, ἀλλ' ἀγάπη συγκεκριμένος»!*...

*† Β' Κυριακὴ τοῦ Ματθαίου,
Ἁγιορειτῶν Πατέρων, 20.6/3.7.2005*

